

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 2. heinäkuuta 2019
(OR. en)**

10160/19

**ECOFIN 615
UEM 218
SOC 467
EMPL 356
COMPET 496
ENV 587
EDUC 302
RECH 335
ENER 339
JAI 697
FSTR 118
REGIO 154**

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 9931/19 - COM(2019) 507 final

Asia: Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI Irlannin vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2019) 507 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu ... päivänä ...kuuta .....,

Irlannin vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

---

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 21 päivänä maaliskuuta 2019. Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella myös varoituskonklausuurin koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Irlanti kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta, jonka Eurooppa-neuvosto vahvisti 21 päivänä maaliskuuta 2019. Neuvosto hyväksyi 9 päivänä huhtikuuta 2019 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta³, jäljempänä 'vuoden 2019 euroalueen suositus', jossa esitetään viisi euroaluetta koskevaa suositusta, jäljempänä 'euroaluetta koskevat suositukset'.
- (2) Koska Irlanti kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Irlannin olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 3 ilmenevä vuoden 2019 euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti. Erityisesti investointeihin liittyvän talouspolitiikan keskittäminen määritettyihin osa-alueisiin sekä verotoimenpiteiden käyttöönotto edistävät euroaluetta koskevan suosituksen 2 noudattamista investointien tukemisen, julkisen talouden parantamisen ja aggressiivisen verosuunnittelun torjunnan osalta.

---

³ EUVL C 136, 12.4.2019, s. 1.

- (3) Irlantia koskeva vuoden 2019 maaraportti julkaistiin 27 päivänä helmikuuta 2019. Siinä arvioitiin Irlannin edistymistä neuvoston 13 päivänä heinäkuuta 2018 hyväksymien maakohtaisten suositusten⁴ noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu, jonka tulokset julkaistiin samaten 27 päivänä helmikuuta 2019. Komissio katsoi analyysinsä perusteella, että Irlannin makrotaloudessa on epätasapainoja. Erityisesti suuri julkinen ja yksityinen velka ja suuri ulkomainen nettovelka tekevät Irlannista alttiin häiriöille, mutta virtamuuttajat ovat jatkaneet kohenemistä. Yksityisen velan määrä on edelleen suuri, mutta talouskasvu tukee yhä sen vähenemistä. Monikansallisten yritysten toiminta vaikuttaa edelleen yritysten velkaan. Kotitalouksien velka näyttää yleisesti ottaen olevan sopuosoinnussa talouden perustekijöiden kanssa, vaikka se onkin suuri verrattuna käytettävissä oleviin tuloihin. Julkisen velan ennustetaan vähenevän edelleen, samalla kun alijäämäinen julkinen talous lähestyy tasapainoa. Asuntojen hinnat ovat nousseet nopeasti monen vuoden ajan, mutta nousu on viime aikoina hidastunut. Asuntojen hinnat riippuvat suurelta osin tarjontarajoitteista, eikä yliarvostuksesta ole selvää näyttöä. Vaikka järjestämättömien lainojen määrä on yhä suuri, se on edelleen pienentynyt, vaikka pitkän aikavälin maksurästit vähenevätkin muita hitaammin.
- (4) Irlanti toimitti vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelmansa 17 päivänä huhtikuuta 2019 ja vuoden 2019 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2019. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

---

⁴ EUVL C 320, 10.9.2018, s. 27.

- (5) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, jäljempänä ’ERI-rahastot’, ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁵ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa tämän säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (6) Irlantiin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä. Hallitus odottaa vuoden 2019 vakausohjelmassaan, että julkisen talouden rahoitusasema kohenee 0,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuonna 2019 ja paranee sen jälkeen asteittain 1,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman⁶ perusteella julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite, joka on 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen, saavutetaan viimeistään vuonna 2020. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velkasuhteen odotetaan vuonna 2019 supistuvan 61,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2023 edelleen 51,6 prosenttiin. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Toimenpiteitä, joita tarvitaan tukemaan suunniteltujen alijäämätavoitteiden saavuttamista vuodesta 2020 alkaen, ei kuitenkaan ole vielä riittävästi täsmennetty.

---

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁶ Komission yhteisesti sovittuja menetelmiä noudattaen uudelleen laskema suhdannekorjattu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä.

- (7) Neuvosto suositti 13 päivänä heinäkuuta 2018 Irlannille, että se saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen vuonna 2019. Tämä vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen⁷ 7,0 prosentin nimellistä enimmäiskasvuvauhtia vuonna 2019. Tällöin rakenteellisen rahoitusaseman sallittu heikkeneminen olisi 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2019 talousennusteen mukaan Irlannin odotetaan noudattavan suositeltua julkisen talouden sopeutusta vuonna 2019.
- (8) Irlannin olisi saavutettava julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteensa vuonna 2020. Komission kevään 2019 talousennusteen mukaan tämä vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen 3,7 prosentin nimellistä enimmäiskasvuvauhtia⁸, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Irlannin ennustetaan saavuttavan julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteensa. Julkisen talouden velan odotetaan pysyvän vakaalla lasku-uralla ja ylittävän velkasäännön vaatimukset. Kaiken kaikkiaan neuvosto arvioi Irlannin vuosina 2019 ja 2020 noudattavan vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Kun otetaan huomioon Irlannin BKT:tä ja kotimaista tuotantoa koskevien mittausten välinen ero ja niiden vaikutus velkasuhteeseen sekä Irlannin tämänhetkinen suhdannetilanne ja kasvaneet ulkoiset riskit, olisi tärkeää käyttää mahdollisia satunnaistuloja julkisen talouden velkasuhteen pienentämiseksi edelleen.

---

⁷ Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyysetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa. Irlannin menojen kasvun vertailuarvossa otetaan huomioon mukautus, jolla korjataan potentiaalisen kasvun kymmenen vuoden viitearvon vääristymä. Sen aiheutti reaalisin BKT:n poikkeuksellisen suuri kasvu vuonna 2015. Samoin kuin Irlannin viranomaiset vuoden 2017 talousarviolaskelmissaan, komissio on käyttänyt vuosien 2014 ja 2016 potentiaalisen kasvuvauhdin keskiarvoa.

⁸ Kuten vuonna 2019, menojen kasvun vertailuarvossa otetaan huomioon mukautus, jolla korjataan potentiaalisen kasvun kymmenen vuoden viitearvon vääristymä. Sen aiheutti reaalisin BKT:n poikkeuksellisen suuri kasvu vuonna 2015.

- (9) Julkisen talouden tila on parantunut entisestään tuotannon vahvan kasvun ansiosta, mutta tulojen epävakauteen liittyy vielä riskejä. Tulojen olisi oltava kestävämmällä pohjalla suhdannevaihteluiden ja häiriötilanteiden varalta. Verotukien soveltamisalan ja lukumäärän vähentäminen sekä veropohjan laajentaminen tekisivät tuloista vakaampia talouden epävakauden varalta. Irlanti on korottanut matkailun alennettua arvonlisäverokantaa, mutta viimeaikaisissa verotoimenpiteissä on keskitytty veronkevennyksiin ja verohelpotuksiin. Lisäksi Irlannilla on vielä potentiaalia parantaa tapaa, jolla sen verojärjestelmällä voidaan tukea ympäristötavoitteita. Tällaisia toimia voisivat olla fossiilisten polttoaineiden tukien vähentäminen ja aiempaa vahvemman hintasignaalin antaminen sijoittajille sitoutumalla aikatauluun, jonka mukaisesti hiiliveroa korotetaan seuraavan vuosikymmenen aikana.
- (10) Aggressiivisen verosuunnittelun torjuminen on olennaisen tärkeää verojärjestelmien muuttamisessa tehokkaammiksi ja oikeudenmukaisemmiksi, kuten vuonna 2019 annetussa euroaluetta koskevassa suosituksessa todetaan. Veronmaksajien aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset edellyttävät koordinoituja kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään unionin lainsäädäntöä. Irlanti on toteuttanut toimenpiteitä aggressiivisen verosuunnittelun torjumiseksi, mutta maksettujen rojaltien ja osinkojen suuri määrä suhteessa BKT:hen viittaa siihen, että aggressiivista verosuunnittelua harjoittavat yritykset hyödyntävät maan verosääntöjä. Koska Irlantiin sijoittautuneiden yritysten unionin ulkopuolelle suorittamiin rojaltil- ja osinkomaksuihin sovelletaan lähdeveroa rajoitetusti, seurauksena voi olla, että kyseiset maksut välttyvät kokonaan verotukselta, jos niitä ei veroteta myöskään maksun vastaanottajan lainkäyttöalueella.

- (11) Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyteen kohdistuu edelleen ikääntymisen kustannuksiin liittyviä riskejä. Terveystoimien ennustetaan kasvavan 4,1 prosentista suhteessa BKT:hen (vuonna 2016) 5,1 prosenttiin vuonna 2070. Suurimmillaan, 5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ne ovat vuonna 2063. Irlannin terveydenhuoltojärjestelmässä on osia, jotka toimivat hyvin tai paremmin kuin aiemmin, mutta järjestelmä on silti tehoton, sillä on vaikeuksia vastata kysyntään eikä se tarjoa koordinoitua ja integroitua hoitoa. Voidakseen helpottaa pahenevaa kysyntäpainetta Irlannin hallitus hyväksyi Sláintecaren toteuttamisstrategian ja perusti Sláintecaren ohjelmantoteuttamisviraston. Tarkoituksena on uudistaa ja nykyaikaistaa Irlannin terveys- ja sosiaalipalvelut perusteellisesti seuraavien kymmenen vuoden aikana. Suunniteltu uudistus on uskottava visio siitä, miten terveydenhuoltojärjestelmä saadaan kaikkien ulottuville ja siitä tehdään kestävä, miten se voi vastata vanhenevan väestön asettamiin vaatimuksiin ja miten hoitoa voidaan siirtää yhteisölle ja keskittyä enemmän ennaltaehkäisyyn. Tällä on todennäköisesti myönteinen vaikutus, kun riippuvuus akuuttisairaanhoidosta vähenee ja terveydenhuollosta tulee kustannustehokkaampaa. Strategian täytäntöönpanoa uhkaavat terveydenhuoltojärjestelmän vaikeudet puuttua päällekkäisten sairausvakuutusten markkinoihin ja hallinnoida omaa talousarviota, suoriutumista ja työvoimaa lyhyellä aikavälillä. Myös lyhyen aikavälin kustannuksia on hillittävä, jotta Sláintecaren visio toteutuu pitkällä aikavälillä.
- (12) Huolimatta hallituksen aiemmista pyrkimyksistä hillitä julkisen sektorin eläkemenoja eläkejärjestelmän kokonaisalijäämän odotetaan kasvavan pitkällä aikavälillä merkittävästi eläkemenojen kasvun tuloksena: vuonna 2016 ne olivat 5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2070 niiden ennustetaan olevan 6,6 prosenttia (ja suurimmillaan 7,5 prosenttia vuonna 2053). Eläkeuudistusta koskevan etenemissuunnitelman täysimittainen ja pikainen toteuttaminen on keskeisen tärkeä pyrittäessä lisäämään Irlannin eläkejärjestelmän julkistaloudellista kestävyttä.

- (13) Lisäinvestoinnit osaamiseen, koulutukseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen ovat keskeisen tärkeitä, jotta Irlanti voi parantaa tuottavuuttaan ja lisätä pitkän aikavälin osallistavaa kasvua. Työmarkkinat ovat kiristyneet, ja eräillä sektoreilla esiin tuleva osaamisvajae ja kohtaantongelmat edellyttävät työvoiman ulkopuolella oleviin potentiaalsiin työntekijäryhmiin kohdennettavia toimia sekä panostamista hyödyntämättömään inhimilliseen pääomaan. Täydennyskoulutusta sekä opetus suunnitelmien ja ammattikoulutuksen parempaa mukauttamista työmarkkinoiden tarpeisiin olisi edistettävä. Työvoimasta vain pienellä osalla on digitaaliset perustaidot, mikä edellyttää lisäinvestointeja työssäoppimiseen ja aikuisen työvoiman täydennyskoulutukseen. Naisten varsin alhaista työllisyysastetta voidaan kasvattaa investoimalla laadukkaaseen ja edulliseen lastenhoitoon ja ottamalla käyttöön kansallinen lastenhoitojärjestelmä (National Childcare Scheme). Vammaisten työvoimaosuus on yksi Euroopan alhaisimmista. Sellaisissa kotitalouksissa asuvien ihmisten määrä, joiden työssäkäyntiaste on alhainen, on edelleen yksi unionin suurimmista, mikä osoittaa, että tätä väestöryhmää on tuettava juuri sille suunnatuilla, integroiduilla aktivointistrategioilla.
- (14) Talouskriisiä seuranneina vuosina tehtyjen investointien vähäisyys on heikentänyt edullisten asuntojen ja sosiaalisen asuntotuotannon sekä asianmukaisen infrastruktuurin saatavuutta puhtaasti liikenteen ja energian, vesihuollon sekä ultranopean laajakaistan aloilla. Tämä puolestaan aiheuttaa esteitä yritysten investoinneille. Lisäksi tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat lisääntyneet voimakkaasti viiden vuoden aikana. Infrastruktuurin parantaminen voisi olla yhdessä maankäytön suunnittelun kanssa ratkaiseva tekijä, jolla mahdollistetaan asuntotarjonnan parantaminen, yksityisten investointien lisääminen, tuottavuuden kasvu ja tasapainoinen alueellinen talouskehitys. Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavat yhteydet ja riittävät digitaaliset taidot ovat edelleen hyvin tärkeitä kotimaisille yrityksille, jotta ne voivat käyttää digitaaliteknologiaa tehokkaasti, sekä kotimaisen tieto- ja viestintäteknologian sektorin menestymiselle. Ultranopean laajakaistan saatavuuteen liittyy edelleen merkittäviä haasteita erityisesti maaseudulla. Puhtaaseen energiaan, puhtaaseen julkiseen liikenteeseen ja vesihuoltoon tehtävien infrastruktuuriinvestointien lisääminen sekä hiilestä irtautumisen, energiatehokkuuden, uudistuvan energian ja kiertotalouden alalla toteutettavat tehostetut toimet auttaisivat Irlantia sen siirtyessä vähähiiliseen ja ympäristön kannalta kestävään talouteen.

- (15) Kansallisen kehityssuunnitelman käynnistäminen voisi lopulta johtaa uuden perusinfrastruktuurin rakentamiseen, mutta rakennussektorin heikko kapasiteetti voi muodostua esteeksi sen nopealle käyttöönotolle. Lisäksi monipuolistamalla meriliikennettä ja energiayhteyksiä Manner-Euroopan kanssa voitaisiin parantaa talouden sietokykyä ulkoisia häiriöitä vastaan. Irlanti ei ole tähän mennessä kyennyt purkamaan talouskasvun yhteyttä kasvihuonekaasupäästöihin ja ilman epäpuhtauksiin. Kasvihuonepäästöt ovat lisääntyneet jatkuvasti erityisesti liikenteessä, maataloudessa, energia-alalla ja rakennetun ympäristön alalla. Koska tällä osa-alueella ei ole saatu aikaan kehitystä, Irlannin on vaikeampaa täyttää unionivelvoitteensa, ja samalla tulevien toimien kustannukset kasvavat.
- (16) Jatkuva tarjontavaje ja samanaikainen kysynnän kasvu kiihdyttävät kiinteistöjen hintojen nousua edelleen. Vaikka hinnat eivät vaikuttaneet yliarvostetuilta vuonna 2017, kohtuuhintaisten asuntojen puutteesta on tulossa ongelma. Asuntopula vaikuttaa myös sosiaaliseen asuntotuotantoon, sillä investoiminen ja rakentaminen oli viime vuosikymmenellä riittämätöntä. Sosiaalisen asuntotuotannon kysynnän arvioidaan olevan noin 72 000 asuntoa, mutta vuonna 2019 valmistunee vain 10 000 asuntoa. Irlannin asumisavustuksen (HAP) tai vuokra-asumisjärjestelmän kautta apua voidaan antaa 17 000 kotitaloudelle, mutta tällöin vaarana on, että vuokrat nousevat yksityisillä vuokramarkkinoilla, joilla tarjonta on jo nyt rajallista. Monet sosiaaliset vuokra-asunnot ovat vajaakäytöllä erityisesti Dublinin alueella, osittain vanhentuneiden perimyskäytäntöjen vuoksi. Tarjolla olevien sosiaalisten vuokra-asuntojen tyyppivalikoima on riittämätön, ja asuntoja, joista maksetaan omakustannusperusteista vuokraa (cost-rental), on hyvin vähän, mikä pahentaa tilannetta entisestään. Tämä on yksi keskeinen syy siihen, että tilapäismajoituksessa asuvien henkilöiden ja perheiden määrä kasvaa koko ajan, ja asunnottomia oli helmikuussa 2019 ennätysellisen paljon.

- (17) Olisi hyvin tärkeää edistää kotimaisten yritysten innovaatiopohjaista tuottavuutta, jotta voitaisiin tukea tuottavuuden vahvempaa ja kestävämpää kasvua. Yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaan (T&K) käyttämät menot kasvavat edelleen, mutta ovat alle unionin keskiarvon ja keskittyvät voimakkaasti ulkomaisessa omistuksessa oleviin yrityksiin. Innovaatiopolitiikkaa voitaisiin suunnata tukemaan paremmin irlantilaisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä). T&K-toimintaa tuetaan Irlannissa edelleen pääasiassa epäsuoralla tuella (verohyvityksillä, joiden osuus on 80 prosenttia kaikesta julkisesta tuesta). Vahvemmat yhteydet monikansallisten ja kotimaisten yritysten välillä voisivat osaltaan parantaa innovaatioiden jakautumista kaikkialle talouteen. Lisäksi innovointipotentiaalia lisäisi tiiviimpi yhteistyö yritysten ja julkisten tutkimuskeskusten välillä.
- (18) Vaikka julkisen T&K-toiminnan menojen vähäisyys (1,05 % suhteessa BKT:hen, kun unionin keskiarvo on 2 %) aiheuttaa edelleen huolta, hiljattain hyväksytty Future Jobs Ireland 2019 -ohjelma tarjoaa lupaavan kehysten innovoinnin ja teknologisen muutoksen edistämiseksi ja pk-yritysten tuottavuuden parantamiselle. Sen täysimittainen toteuttaminen riippuu kuitenkin siitä, lisätäänkö tutkimukseen ja innovointiin suunnattuja julkisia menoja merkittävästi ja toteutuuko hiljattain hyväksytty ohjelma konkreettisina politiikkatoimina. Nykyisellään tästä kunnianhimoisesta toimenpideluettelosta puuttuvat tietyt tärkeät yksityiskohdat ja tarkat täytäntöönpanojankohdat. Esimerkiksi vuonna 2019 toteutettavien toimien osalta ei ole esitetty toimenpiteitä, joilla lisättäisiin pitkän aikavälin pääomasijoituksia, jotta kotimaisia yrityksiä voitaisiin tukea liiketoimien laajentamisessa. Poliittikkayhdistelmä, jolla pk-yrityksiä kannustetaan investoimaan uusiin teknologioihin, sisältää verohyvityksiä ja muita kannustimia, joilla pyritään lisäämään pk-yritysten investointeja innovointiin. Näiden toimenpiteiden suhteellista laajuutta ei kuitenkaan edelleenkään tiedetä. Future Jobs Ireland 2019 -ohjelmaan ei sisälly erityisiä toimia tai suoritteita, joilla kavennettaisiin Irlannin ja muiden jäsenvaltioiden välistä eroa tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavien laajakaistaverkkojen käyttöönotossa vuoteen 2025 ulottuvien gigabittiyhteiskuntaa koskevien unionin tavoitteiden mukaisesti. Kansallisen laajakaistasuunnitelman odotetaan auttavan tämän puutteen korjaamisessa.

- (19) Alueelliset erot Irlannissa ovat merkittäviä, ja ne ovat kasvaneet viime vuosikymmenen aikana. Alueelliset taloudelliset erot ovat Irlannissa asukasta kohti lasketun BKT:n perusteella suuret verrattuna muihin jäsenvaltioihin. Vuosien 2000 ja 2016 välillä BKT asukasta kohti kasvoi Southern and Eastern -alueella 74 prosenttia, mikä on 63 prosenttiyksikköä enemmän kuin Border, Midland and Western -alueella. Vuoden 2012 jälkeen kasvuvauhti on vain kiihtynyt. Vuonna 2016 BKT asukasta kohti oli Southern and Eastern -alueella 2,6-kertainen Border, Midland and Western -alueeseen verrattuna. Dublinin alueella asuu 40 prosenttia Irlannin väestöstä, ja sen osuus BKT:n kasvusta vuosien 2000 ja 2016 välillä oli 62 prosenttiyksikköä.
- (20) Sääntelyn aiheuttamat esteet yrittäjyydelle (erityisesti tietyt asetukset, jotka liittyvät liikekiinteistöihin ja oikeudellisiin palveluihin) vaikuttavat kielteisesti yritysten markkinoille pääsyyn ja niiltä poistumiseen ja näin myös kotimaisten irlantilaisyriyten tuottavuuteen. Vähittäismarkkinoille pääsyn esteet muodostavat haasteen. Irlanti on niiden viiden maan joukossa, joilla on eniten menettelyä koskevia sääntöjä vähittäismyymälöiden perustamiselle. Vähittäismyyjiin kohdistuu menettelyllisiä esteitä, jotka aiheuttavat viiveitä ja lisäävät uusien myymälöiden avaamisen kustannuksia. Niillä voi olla myös kielteinen vaikutus markkinoiden rakenteeseen ja dynamiikkaan.
- (21) Uutta oikeudellisten palvelujen sääntelyä koskevaa lakia ei ole vielä kukaan pantu täytäntöön, sillä asetusten käyttöönotossa on merkittäviä viiveitä, vaikka valmistelevia kuulemisia käydäänkin parhaillaan. Edelleen on epävarmaa, voivatko tiettyjen hyväksytyjen elinten edustajat olla riita-asioissa suoraan yhteydessä oikeusasianajajaan (barrister) tai voivatko oikeushenkilöt olla osakkaina kaikentyyppisissä oikeusalan palveluja tarjoavissa yrityksissä. Kuitenkin on vältettävä asettamasta monialaisille yrityksille liian monimutkaisia toiminta- ja hallintosääntöjä. On ensisijaisen tärkeää suhtautua kunnianhimoisesti sellaisten uudistusten toteuttamiseen, joille ei ole asetettu määräaika. Future Jobs Ireland 2019 -ohjelmaan sisältyvällä kohdalla Ambition 2.3 on tarkoitus puuttua oikeudellisten palvelujen kustannuksiin liittyviin ongelmiin, mutta ainoa konkreettinen tulos, joka on määrä saada aikaan vuonna 2019, on alustava ja aikataulu moniselitteinen. Viiveet tämän uudistuksen toteuttamisessa pahentavat osaltaan oikeudellisten palvelujen korkeita kustannuksia Irlannissa, mikä on yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, ja yksityishenkilöille vahingoksi. Koska oikeudelliset palvelut ovat tärkeitä muille yrityspalveluille, oikeudellisten palvelujen rajoituksilla on vaikutusta myös muiden alojen (esim. vakuutusalan) korkeisiin kustannuksiin.

- (22) Järjestämättömien lainojen osuus on jatkanut supistumistaan ja pieneni vuoden 2018 neljättä neljänestä edeltävän vuoden aikana 4,4 prosenttiyksikköä 5,5 prosenttiin. Pankit ovat hyvää vauhtia saavuttamassa vähennystavoitteitaan tukena arvopaperien myynti, uudelleenjärjestelyt ja kiinteistöjen hintojen nousu. Asuntoluottojen pitkän aikavälin maksurästejä (yli kaksi vuotta myöhässä olevat maksut) on edelleen verrattain paljon, mikä vaikuttaa osaltaan siihen, että järjestämättömien lainojen osuus pysyy euroalueen keskiarvon yläpuolella. Ongelman sosiaaliseen ja taloudelliseen vaikutukseen puuttumiseksi on esitetty useita, muun muassa haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin kohdistuvia, aloitteita ja lakiesityksiä. Tällainen on esimerkiksi laki, jonka mukaan lainanantaja ei saa siirtää asuntoluottoja, joiden vakuutena on asuinkiinteistö, ilman lainanottajan suostumusta (no consent, no sale). Luottorekisteri alkoi toimia kuluttajaluottojen osalta täysimittaisesti vuonna 2018. Se on keskeinen väline arvioitaessa, kykenevätkö lainanottajat hoitamaan lainansa. Maksukyvyttömyysjärjestelyjä sekä mahdollisuuksia selvittää maksurästejä tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella on rajallisesti. Haasteena on edelleen asuntoluottojen pitkän aikavälin maksurästien vähentäminen ja haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia koskevien aloitteiden hyödyntäminen ilman, että järjestämättömien lainojen vähentämiselle luodaan tarpeettomia esteitä. Tilanne edellyttää jatkuvaa valvontaa.
- (23) Kaudella 2021–2027 voitaisiin unionin rahastoja koskevan ohjelmasuunnittelun avulla auttaa korjaamaan joitakin suosituksissa havaituista puutteista, erityisesti vuoden 2019 maaraportin liitteen D kattamilla osa-alueilla. Näin Irlanti voisi mainituilla aloilla hyödyntää kyseisiä rahastoja parhaalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon alueelliset erot.
- (24) Komissio on vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Irlannin talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2019 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2019 vakausohjelman, vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelman ja jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Irlannille viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Komissio on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Irlannin finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyuden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (25) Neuvosto on tutkinut vuoden 2019 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella ja katsoo⁹, että Irlannin odotetaan noudattavan vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia.

---

⁹ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(26) Neuvosto on tutkinut vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2019 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1 ja 3. Neuvoston suositukset tukevat osaltaan myös vuoden 2019 euroalueen suosituksen, erityisesti euroaluetta koskevan suosituksen 2, täytäntöönpanoa. Alla olevassa suosituksessa 1 tarkoitettulla finanssipolitiikalla puututaan muun muassa suureen julkisen talouden velkaan liittyviin epätasapainoihin,

SUOSITTAA, että Irlanti toteuttaa vuosina 2019 ja 2020 toimia, joilla se

1. saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen vuonna 2020; käyttää satunnaistuloja nopeuttaakseen julkisen talouden velkasuhteen supistamista; rajoittaa verotukien soveltamisalaa ja lukumäärää ja laajentaa veropohjaa; puuttuu edelleen verojärjestelmän piirteisiin, jotka saattavat helpottaa aggressiivista verosuunnittelua, ja keskittyy erityisesti toiseen maahan suoritettaviin maksuihin; puuttuu väestön ikääntymiseen liittyvien menojen odotettavissa olevaan kasvuun tekemällä terveydenhuoltojärjestelmästä kustannustehokkaan ja toteuttamalla suunnitellut eläkeuudistukset kokonaisuudessaan;
2. tarjoaa yksilöllistä tukea aktiiviseen integroitumiseen ja helpottaa täydennyskoulutusta erityisesti haavoittuville ryhmille ja sellaisissa kotitalouksissa asuville, joiden työssäkäyntiaste on alhainen; lisää kohtuuhintaisten ja laadukkaiden lastenhoitopalvelujen saatavuutta;
3. keskittää investointeihin liittyvää talouspolitiikkaa vähähiiliseen talouteen ja energiaan siirtymiseen, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, kestävään liikenne-, vesi- ja digitaali-infrastruktuuriin sekä edullisiin asuntoihin ja sosiaaliseen asuntotuotantoon alueelliset erot huomioon ottaen; toteuttaa toimia, myös Future Jobs -strategiaan kuuluvia, talouden monipuolistamiseksi ja irlantilaisien yritysten – erityisesti pk-yritysten – tuottavuuden parantamiseksi käyttämällä enemmän suoran rahoituksen välineitä tutkimuksen ja innovoinnin edistämiseen ja vähentämällä sääntelyn aiheuttamia esteitä yrittäjyydelle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja